

Gezonde stad

Bijbels geïnspireerd - maatschappelijk gezond - toekomstbestendig

Inhoudsopgave

1	Gezonde stad	3
2	De kandidaten	4
3	Inleiding	5
4	Veiligheid	7
5	Wonen, milieu en duurzaamheid	10
6	Bereikbaarheid	13
7	Werken en ondernemen	15
8	Zorg en welzijn	18
9	Jeugd en onderwijs	21
10	Vrije tijd	23
11	Bestuur en financiën	26
12	Wijken	28

Voor vragen aan de fractie of aan individuele fractieleden kunt u contact opnemen met de fractie-assistent.

@ fractiesecretaris.cu.sgp@gmail.com

🌐 www.dordrecht.christenunie.nl

Beeldmateriaal o.a. afkomstig van Dordrecht Marketing, Wartburg College

1 Gezonde stad

Kijkt u verder dan de waan van de dag? Dan is ChristenUnie/SGP Dordrecht een geloofwaardige keuze op 21 maart 2018. Een betrouwbaar alternatief voor wie verder kijkt dan links of rechts. Juist nu de manier waarop we met elkaar samenleven meer ter discussie staat dan ooit: wij staan voor geloofwaardig beleid.

Wij laten ons leiden door de Bijbel en zijn dienstbaar aan alle Dordtenaren. We zijn ervan overtuigd dat een leven volgens de christelijke waarden en normen goed is voor iedereen. Dit noemen wij **Bijbels geïnspireerd**. In een gezonde samenleving hebben we oog en respect voor elkaar, is het veilig en wordt recht gedaan. Dit noemen wij **maatschappelijk gezond**. Ook blijven we investeren in de toekomst zodat wij en onze kinderen in Dordrecht een goed leven hebben. Dit noemen wij **toekomstbestendig**.

Onze fractie neemt verantwoordelijkheid waar dat nodig is en waar dat kan. Dat hebben we de afgelopen vier jaar laten zien. We zijn loyaal en betrouwbaar en altijd bereid mee te denken en mee te werken. Dat doen we vanuit onze overtuiging. Altijd in het besef dat de overheid de samenleving niet maakt, maar mensen, bedrijven en maatschappelijke verbanden dat samen doen. Het gaat dus over u en over mij.

We hebben een compleet programma en een mooie lijst. Daarom graag tot ziens op een van de bijeenkomsten, op sociale media en in het stemhokje.

Rik van der Linden

Lijsttrekker ChristenUnie/SGP Dordrecht

2 De kandidaten

Rik van der Linden

Joost Veldman

Ingrid Klein-Hendriks

Arjan de Looze

Jan Willem Boersma

Arian de Heer

3 INLEIDING

De ChristenUnie/SGP zoekt het goede voor de stad. Onze gids daarbij is de Bijbel, het woord van God. De ChristenUnie/SGP is ervan overtuigd dat de Bijbelse normen en waarden goed zijn voor iedereen persoonlijk en voor heel de samenleving. De zorg voor je naaste, barmhartigheid, rechtvaardigheid, verantwoorde omgang met geld en rentmeesterschap over de schepping zijn voorbeelden van Bijbelse waarden. God heeft de overheid gegeven om de samenleving in goede banen te leiden. Daarom is het van belang dat de overheid de Bijbelse boodschap serieus neemt.

Daarom: Bijbels geïnspireerd

Samenleven begint bij u en uw buren, niet bij de overheid. Samen zijn wij de samenleving. De ChristenUnie/SGP hecht daarom veel waarde aan eigen verantwoordelijkheid. Omzien naar elkaar en zorg voor de schepping is voor ieder persoonlijk een Bijbelse opdracht. Veel inwoners doen hand- en spandiensten voor buren en familieleden, zijn actief in buurt of kerk en tonen zich betrokken en verantwoordelijk. Onze stad kent veel goede initiatieven, zoals het Diaconaal Platform Dordrecht, de Voedselbank en hulp aan vluchtelingen. Stuk voor stuk bewijzen van een gezonde samenleving. Deze initiatieven willen we koesteren en waar nodig ondersteunen.

Samenleven vanuit het besef dat je er niet alleen voor staat. Dat is hulp bieden en zoeken in eigen omgeving in de wetenschap dat er een vangnet is als het niet gaat. Samenleven doe je vooral in en vanuit je eigen wijk. Daar moeten kinderen veilig kunnen spelen, naar school gaan of een club bezoeken. Daar moet het leefklimaat prettig en gezond zijn voor alle burgers en voorzieningen goed bereikbaar – vooral met de fiets en het openbaar vervoer. Voldoende goed werk is voor een gezonde samenleving van groot belang.

Het zorgt voor structuur, inkomen en zingeving. Daarom willen we extra banen in de stad en de regio. Ook willen we jongeren en werkzoekenden helpen om met een goede opleiding werk te vinden.

Misbruik van overheidsgeld en het niet naleven van regels ondermijnt de samenleving. We zetten daarom in op de handhaving van afspraken en regels voor burgers, bedrijven en de overheid zelf.

Daarom: maatschappelijk gezond

De overheid dient zorgvuldig om te gaan met het belastinggeld dat we samen betalen: de gemeente is daarvan geen eigenaar, maar rentmeester. De gemeente moet goed op de financiën letten en het gemeenschapsgeld besteden aan de kerntaken van de gemeente. Elke euro wordt tenslotte eerst verdiend voordat de gemeente hem kan uitgeven. Tegelijkertijd is het de taak van de gemeente dat inwoners nu en in de toekomst veilig en prettig in Dordrecht kunnen leven. Daarom investeren we in veiligheid, schone energie, een sterke economie en banen. We steunen de kwetsbaren in onze stad. Dat vraagt om verstandig financieel beleid dat is gericht op een sluitende begroting.

Daarom: toekomstbestendig

4 Veiligheid

De overheid heeft de door God gegeven taak om te zorgen voor veiligheid, orde en rust in de samenleving. Dat stelt ons in staat in vrijheid een rustig en zinvol leven te leiden. Juist in een tijd waarin velen onveiligheid ervaren, moet de overheid het kwaad bestrijden, de zwakkeren beschermen en zo gerechtigheid en recht hooghouden. Dat betekent dat onwettig en slecht gedrag wordt ontmoedigd en gestraft en slachtoffers bescherming en hulp krijgen. De ChristenUnie/SGP hecht daarom grote waarde aan preventie en handhaving. Dat gaat ook over crisisbeheersing, milieu- en bouwtoezicht en verkeersveiligheid.

Dordrecht moet voor iedereen een veilige stad zijn. Geweld en intimiderend gedrag gericht op specifieke mensen of groepen pakt de overheid stevig aan. Daarom gaan wat ons betreft veiligheid en sociale bewogenheid hand in hand. Voor illegale praktijken, zeker als mensen worden uitgebuit, is in Dordrecht daarom geen plaats. De gemeente heeft bijzonder oog voor de veiligheid van mensen in een kwetsbare positie zoals slachtoffers van alcohol, drugs en vrouwenuitbuiting.

Veilige en leefbare wijken

- Wij hechten aan een schone en veilige woonomgeving. Inwoners die hun woonomgeving vervuilen worden daarop aangesproken. De aanpak in het Lijnbaangebied en de Vogelbuurt zetten we voort en breiden we uit naar andere buurten als dat nodig is. Zo nodig stelt de gemeente camerabewaking in. Bij vandalisme geldt een lik-op-stuk beleid waarbij daders betalen voor de schade.
- We willen dat iedereen zich veilig weet in de straat en in de wijk. Daarom let de politie extra goed op als spanningen tussen bevolkingsgroepen dreigen te ontstaan.
- De nationale politie is lokaal actief en met voldoende capaciteit aanwezig in de wijken van Dordrecht. Wij zijn voorstander van meer rechercheurs in de basisteams en regelmatige snelheidscontroles. De politie moet weten wat er leeft in wijken en treedt waar nodig krachtig op. De wijkagent heeft hier een belangrijke rol. Problemen die agenten aantreffen, kunnen zij dan sneller aanpakken en er blijven geen aangiften op de plank liggen.
- Wij vinden het belangrijk dat iedereen in een fatsoenlijk huis woont. Daarom gaat de gemeente illegale kamerverhuur tegen. Huisvesting van asielzoekers vereist een zorgvuldige

aanpak; daarbij is spreiding van belang.

- De gemeente ondersteunt bewoners die zich actief voor veiligheid inzetten bijvoorbeeld door Whatsapp-groepen en buurtpreventie.

Handhaving

- De overheid reguleert en stelt grenzen om de samenleving in goede banen te leiden. Dat geldt ook voor de door velen gewaardeerde zondagsrust. De samenleving als geheel is gebaat bij een collectief, regelmatig rustmoment. De zondag is volgens de Bijbel en de christelijke traditie bedoeld als rustdag. De gemeente benut daarom alle mogelijkheden om de zondagsrust te waarborgen. Kerkelijke samenkomsten kunnen ongestoord doorgang vinden en aan evenementen die deze rust dreigen te verstoren, onthoudt het gemeentebestuur zijn goedkeuring en medewerking. Waar nodig handhaaft de gemeente.
- De ChristenUnie/SGP is voor een gezond en vrij leven. Verslaving hoort daar niet bij. Juist daarom zijn wij tegen coffeeshops en gereguleerde wietteelt, seksinrichtingen en casino's en zijn wij voorstander van een uitsterfbeleid. Deze gelegenheden worden regelmatig gecontroleerd en daarbij geldt het huidige strikte handhavingsbeleid.
- Prostitutie is menonwaardig en strijdig met Gods bedoeling met seksualiteit. Bovendien zijn er veel schrijnende problemen aan verbonden: criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen. Wij willen dat de gemeente in samenwerking met hulporganisaties zorgdraagt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's.

- Zeker als je jong bent, moet je voorzichtig zijn met alcohol. In samenwerking met de sector controleert de gemeente intensief op leeftijdsgrenzen bij alcoholverkoop. Met preventief beleid ontmoedigt de gemeente overmatig alcoholgebruik. De sluitingstijden van de horeca worden strikt gehandhaafd. Regelmatige controle op vergunningsvoorwaarden en veiligheidseisen is nodig.
- Vuurwerk belast het milieu en is lang niet voor iedereen leuk. Daarom worden de vuurwerkvrije zones gehandhaafd en uitgebreid naar bijvoorbeeld winkelcentra. Restrictief beleid voorkomt illegaal zwaar vuurwerk en te vroeg afsteken. Dat verkleint de overlast en het risico op ongelukken.
- De ChristenUnie/SGP is voor een nette openbare ruimte en wil geen aanstootgevende afbeeldingen of teksten in reclame. Waar mogelijk weert de gemeente deze uit het straatbeeld.
- Veilig wonen is van groot belang. Daarom laat de gemeente bouwtoezicht, inspecties en brandveiligheidstoetsen strikt uitvoeren.

Krachtige aanpak criminaliteit

- De aanpak van criminelen is gericht op terugkeer in de maatschappij. Als mensen daaraan niet meewerken, is een harde aanpak aan de orde. Ouders van minderjarige criminele jongeren worden aangesproken en aansprakelijk gesteld voor schade. Herhaling en terugval gaan we tegen door resocialisatie, werk en wonen.
- Preventie, repressie en zorg worden evenwichtig ingezet. Het Veiligheidshuis, waarin justitiële partners, zorgpartners en de gemeente samenwerken, zetten we voort en blijft

gehuisvest in Dordrecht.

- De onder- en de bovenwereld mogen niet verweven raken. Extra aandacht is nodig voor de aanpak van zaken als witwassen van geld via vastgoed, de rol van criminaliteit in hennepsteelt en mensenhandel. Criminele en hinderlijke groepen motorrijders worden stevig aangepakt.
- Radicalisering en jihadisme pakt de gemeente preventief en repressief aan. Daarbij zijn goede contacten van wijkagenten in wijken en leefgemeenschappen van groot belang. Alleen zo kan de overheid signalen vroeg oppikken en daarnaar handelen. Voor oproepen tot haat en geweld is in Dordrecht geen plaats.

Veilige structuren

- Waterveiligheid en klimaatadaptatie zijn blijvend actueel. Daarom bezuinigen we niet op onderzoek en lobby naar de mogelijkheden om de stad ook in de toekomst tegen water te beschermen. De aandacht richt zich in het bijzonder op de Voorstraat als primaire waterkering en het buitendijkse deel van de stad.
- De gemeente intensiveert de lobby om een einde te maken aan het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor door de stad. Ondertunneling is een serieuze optie. De gemeente pleit hiervoor actief bij bedrijven, vervoerders en de Rijksoverheid.
- In en om Dordrecht is veel vervoer en bedrijvigheid. Dat kan alleen veilig als bedrijven zich houden aan regelgeving en vergunningen. De handhaving door de omgevingsdienst is daarom van groot belang. De gemeente let goed op en spreekt de provincie.

5 Wonen, milieu en duurzaamheid

Dordrecht is een prachtige stad met een bijzondere positie aan het water, een schitterend historisch centrum, mooie parken, natuur in de Biesbosch en een weids polderland. Die schoonheid koesteren we en daar bouwen we op voort. Dat begint met rentmeesterschap, een zorgvuldige omgang met Gods schepping en onze omgeving, zodat de samenleving leefbaar blijft voor onze kinderen. Dat betekent dat we oog hebben voor milieu, natuur en landschap. Dat draagt direct bij aan een veilige en gezonde woonomgeving.

ChristenUnie/SGP wil Dordrecht nog aantrekkelijker maken om in te wonen en te werken. Het vestigingsklimaat moet verbeteren voor burgers en bedrijven. Dat doen we met elkaar: burgers, ondernemers en overheid. Daarom krijgen burgers en ondernemers meer ruimte voor eigen initiatief. We kiezen voor duurzame bouw met veel aandacht voor gezinnen, ouderen en groen. We zijn terughoudend met hoogbouw en met bouwen in de polder. We geven de voorkeur aan grondgebonden woningen. Voor elke inkomensgroep zijn voldoende woningen nodig. In Dordrecht zijn nu relatief veel goedkope woningen; toevoegen van duurdere woningen is daarom nodig.

Schone leefomgeving

- De gemeente streeft ernaar om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit bereiken we door zo min mogelijk energie te gebruiken (isolatie) en de energie die we gebruiken, duurzaam op te wekken. Dat kan overigens ook door energie van elders af te nemen, of het te leveren. De gemeente vervult hierbij een voorbeeldfunctie. Verduurzaming van gemeentelijke gebouwen krijgt prioriteit.
- De gemeente stelt een nieuwe concrete energievisie op. Daarin is bijvoorbeeld aandacht voor gasloos bouwen, het warmtenet en aansluiting op de warmterotonde. De

Christenunie/SGP zet in op een aanpak die stuurt op doelen, burgers en bedrijven uitdaagt om met creatieve en innovatieve oplossingen te komen en maatwerk biedt.

- Op ons eiland is nog beperkt ruimte voor windmolens. De gemeente heeft daarvoor kaders gesteld. Nu is het aan marktpartijen om te investeren. Windmolens waarin burgers kunnen participeren hebben de voorkeur.
- De ChristenUnie/SGP streeft ernaar dat Dordrecht in 2020 tenminste 70 procent van het afval gescheiden inzamelt. De gemeente start een proef die een betere scheiding van gft-afval en PMD-afval belooft.

- Dordrecht moet zich goed voorbereiden op veranderingen in het klimaat en rekening houden met hevige regenbuien. Bij nieuwbouw wordt het hemelwater daarom gescheiden afgevoerd. Waar mogelijk geldt het beleid: steen eruit, groen erin. De Christenunie/SGP wil onderzoeken of de gemeente dit kan stimuleren via een korting op de rioolbelasting. Dat vermindert overlast en draagt bij aan de waterveiligheid van de stad. Ook wordt het aantal nood overstorten vanuit het riool op oppervlaktewater beperkt.
- Voor nog onbebouwde gebieden waar bedrijven in een hoge milieuklasse zich mogen vestigen, laat de gemeente onderzoeken of die zonering nog passend is bij de huidige opvattingen over een veilige en gezonde leefomgeving.
- De gemeente zet in op verbetering van de luchtkwaliteit en gaat geluidsoverlast tegen, bijvoorbeeld van verkeer en haven. Daar hoort ook 80km rijden op de N3 bij.

Vitaal centrum

- Blijvend investeren in de binnenstad is nodig om die mooi en levendig te houden, juist als het winkelaanbod onder druk staat. De gemeente biedt meer ruimte voor het ombouwen van winkels en kantoren naar woningen of andere bestemmingen.
- De Spuiboulevard ontwikkelt zich tot een levendig woon-werkgebied, een kroonjuweel van Dordrecht. Om dat te bereiken willen we de woon- en verblijfskwaliteit van het gebied verbeteren met water en groen. We investeren in aantrekkelijke woningen en ruimte voor bedrijven passend bij de schaal van de 19e-eeuwse schil. In dit centraal gelegen binnenstedelijk milieu past een verscheidenheid aan woningen.

Prettig wonen

- In 2020 heeft Dordrecht iets te vieren: 800 jaar stadsrechten. Dan moet de stad er tiptop uitzien. Daarom lanceert de gemeente samen met andere partijen een plan om iedereen te stimuleren zijn woning, kantoor of bedrijfspand helemaal netjes te maken. De achtergevels van de Voorstraat verdienen daarbij in het bijzonder de aandacht.
- Dordrecht heeft de ambitie uitgesproken 10.000 nieuwe woningen te realiseren. Voor ChristenUnie/SGP gaat kwaliteit echter boven kwantiteit. De 10.000 is dus geen streefgetal. Het gaat erom goede en mooie woningen te bouwen op de juiste plek en voor de goede doelgroep; niet per se om meer woningen. We willen onderzoeken welke wijken in aanmerking komen voor herstructurering voor nieuwe woningen. Ook zijn meer levensloopbestendige woningen voor senioren nodig. Dit bevordert de doorstroming op de woningmarkt. Bij nieuwbouw en herontwikkeling willen we meer groen van hoge kwaliteit. Als er dus veel extra woningen bij komen, is ook een extra park nodig.
- Mensen met een laag inkomen moeten in staat worden gesteld een betaalbare woning te vinden. De gemeente investeert, in samenwerking met de corporaties, in het verbeteren van de woningen en de woonomgeving. Voorts investeert de gemeente in goede opvang- en woonmogelijkheden voor bewoners met psychische problematiek.
- Veel groen is goed voor de leefbaarheid. Op groenonderhoud bezuinigen we niet. Het verdient juist een impuls. Inwoners worden gemotiveerd zelf aan de slag te

gaan met het onderhoud van hun directe leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door het verstrekken van perkzaden en afvalknijpers. Als inwoners zelf tijd of geld willen investeren in hun leefomgeving, zoals stadstuinen en stadslandbouw, is de gemeente bereid daaraan bij te dragen. De gemeente reserveert hiervoor budgetten en capaciteit voor begeleiding.

- De Omgevingswet zal veel veranderen. ChristenUnie/SGP hecht aan een balans tussen ruimte voor initiatief en duidelijke regels. De rechtsbescherming tegen onverwachte forse veranderingen is voor ons een belangrijk aandachtspunt. We willen de Omgevingswet benutten om bewoners meer regie op de eigen leefomgeving te geven en een gezond ondernemersklimaat te bevorderen. Dordrecht begint een pilot om te oefenen met de werkwijze van de omgevingswet.

Kennis bundelen en delen: Gezondheidspark en Leerpark

- Het Gezondheidspark en het Leerpark ontwikkelen zich verder tot twee mooie parels van de stad. Daarvoor moet wel een volgende stap gezet worden. De gemeente maakt met partijen afspraken over de verdere ontwikkeling en richt zich daarbij op de samenhang tussen beide locaties.
- ChristenUnie/SGP vindt dat op het gezondheidspark activiteiten passen die zijn gerelateerd aan zorg, beweging en sport. Nieuwe ontwikkelingen op die gebieden benadert de gemeente positief, andere vormen van bedrijvigheid kunnen elders een plek krijgen.

6 Bereikbaarheid

Goede bereikbaarheid is belangrijk voor Dordtse burgers en bedrijven. Het maakt onze stad een fijne plek om te wonen, te werken en te leven. Het is een randvoorwaarde voor een gezonde stad. Mobiliteit geeft mensen de mogelijkheid elkaar te ontmoeten en zich te ontplooiën. Hoe beter de bereikbaarheid van de regio en binnen de stad, hoe meer werkgelegenheid en banen bereikbaar zijn voor inwoners van Dordrecht. Daarom hebben investeringen prioriteit die de bereikbaarheid van banen in de Drechtsteden en daarbuiten verbeteren. Gelijktijdig zetten we Dordrecht actiever op de kaart als woonplaats voor forensen.

Bereikbaarheid van openbare voorzieningen per fiets en openbaar vervoer is van groot belang. Denk aan de verbindingen tussen wijken, bedrijventerreinen, de binnenstad, het Energiehuis, zorginstellingen, Leerpark en de begraafplaats. De mobiliteit moet het milieu minder belasten. Het is goed voor het milieu en de leefbaarheid van onze stad als we vaker de auto laten staan en de fiets pakken. Bij de inrichting van wegen letten we nauwlettend op de veiligheid van voetgangers en fietsers. Onze ambitie is dat Dordrecht in 2020 wordt uitgeroepen tot fietsstad van Nederland.

Voetgangers en fietsen

- De kwaliteit van het fietspadennetwerk en wandelroutes in Dordrecht moet verder omhoog. De knelpunten zijn bekend en die lossen we op. We maken daar structureel extra geld voor vrij. Wandelroutes worden qua veiligheid en duidelijkheid beter toegesneden op senioren en mensen met een handicap.
- Fietspaden krijgen een eenduidige en goede vormgeving, sluiten goed op elkaar aan en bieden voldoende ruimte voor snelle (elektrische) fietsen en bakfietsen. Zo moeten bijvoorbeeld de fietspaden tussen wijken en langs de N3 snelle doorgaande fietsroutes worden. Onveilige kruispunten en rotondes voor fietsers en voetgangers pakken we aan. Fietsers en voetgangers krijgen vaker voorrang van auto's en bussen, bijvoorbeeld op

het Leerpark en Gezondheidspark. De aanpak om verkeerslichten fietsvriendelijk af te stellen zetten we voort.

- We staan positief tegenover initiatieven voor deelfietsen bij de belangrijkste knooppunten, zoals de waterbushaltes en het station. Fietsverbindingen naar waterbushaltes willen we verder verbeteren. Daar, en bij andere knooppunten, komt informatie over de fietsroutes op ons eiland.
- In wijken en buurten die toe zijn aan nieuwe weginrichting worden verschillende soorten verkeersdeelnemers waar mogelijk gemengd. Dit is veiliger en vraagt minder verkeersborden en wegmarkering.
- Er komt een brug van Stadswerven naar het centrum.

Openbaar vervoer

- Het Centraal Station, het belangrijkste OV-knooppunt van de stad, ontwikkelt zich tot hoogwaardige OV-knooppunt en moet meer verbindingen met andere bestemmingen krijgen. Belangrijk zijn frequente intercityverbindingen met België en steden zoals Breda, Rotterdam, Den Haag en Amsterdam. De gemeente intensificeert de lobby hiervoor.
- We willen dat meer Dordtenaren gebruik maken van de OV-verbindingen via het Centraal Station. Nu de voorkant van het station is opgeknapt, is de achterkant (Krispijnzijde) aan de beurt. Zo is uitbreiding nodig van de fietsenstalling en verbetering van de bereikbaarheid van het station per fiets. Het stationsgebied ontwikkelt zich tot knooppunt in het hoofdnetwerk van fietswegen. Fietswegen moeten ook herkenbaar en zonder barrières doorlopen tot het station, bijvoorbeeld via het Weizigtpark en Markettenweg. Het Weizigtpark behoudt daarbij zijn monumentale uitstraling.
- We staan positief tegenover plannen om Dordrecht via spoor te verbinden aan het OV-netwerk van Rotterdam, mits dit niet ten koste gaat van bestaande treinverbindingen. Hierbij dient ook gekeken te worden naar de OV-verbinding met het Leerpark.
- De kosten van de huidige OV-regeling voor 65+ers moeten omlaag.
- De waterbus gaat vaker en langer varen als uit proeven blijkt dat dit nodig is.

Weg en water

- De ChristenUnie/SGP wil de achterstanden in het wegonderhoud wegwerken.

- In Dordrecht moet de verkeersveiligheid omhoog. Dit betekent bijvoorbeeld een gerichte aanpak op de Brouwersdijk, de Krispijnseweg, de Laan der Verenigde Naties en de Chico Mendesring.
- We zetten in op een hogere verkeerveiligheid door tijdig wegenonderhoud. Als nieuwe 30 km-zones nodig zijn, wordt de inrichting van de straat daarop aangepast zodat handhaving mogelijk is. Waar mogelijk gebeurt dit gelijktijdig met de aanleg van het warmtenet.
- De opbrengst van parkeergelden komt ten goede aan de bereikbaarheid van de stad. Christenunie/SGP is zeer terughoudend met uitbreiding van het betaald parkeren. We willen af van betaald parkeren op zondag.
- We zetten in op minder autobezit en betere luchtkwaliteit zonder dat dat ten koste gaat van de mobiliteit. Deelauto's leveren daaraan een goede bijdrage. De gemeente Dordrecht stimuleert uitbreiding van het aanbod in de stad. De gemeente zorgt ook voor voldoende (snel)laadpalen voor elektrische auto's. Bij de herontwikkeling van het gebied tussen de Spuiboulevard en het station zetten we in op de uitbreiding van de autoluwe zone in het stadcentrum richting dit gebied. Ondertunneling van de Spuiboulevard voor autoverkeer en parkeren heeft, mits betaalbaar, onze voorkeur.
- Dordrecht is van groot belang voor de binnenvaart. De gemeente zorgt voor goede voorzieningen zoals voldoende walstroomvoorzieningen. Die geven nu te vaak storingen. Ook zorgt de gemeente voor voldoende afmeerplaatsen, ook als de recreatievaart toeneemt. Ook veilige afzetplaatsen voor de auto behoren bij deze voorzieningen.

7 Werken en ondernemen

Werk is belangrijk voor mensen en een Bijbelse opdracht. Werk geeft veel voldoening en mensen die kunnen werken worden dan ook gestimuleerd en geholpen om een baan te vinden die bij hun mogelijkheden past. Met werk voorzien je in eigen levensonderhoud. Dat is van groot belang en gaat potentiële tweedeling tegen. In Dordrecht zijn veel mensen werkzoekend. Een aantrekkelijke economie moet hen kansen bieden. Als gezinnen niet in staat zijn hun eigen brood te verdienen is algemene en bijzondere bijstand beschikbaar.

Bedrijven en instellingen zijn van grote waarde. Dordrecht is een eiland te midden van internationale transportassen via weg, spoor en water. Het is een prima plek om te ondernemen. Met de Duurzaamheidsfabriek heeft de stad een kansrijk knooppunt voor duurzame en circulaire technologieën. De stad kan het omvangrijke zorgcluster verder uitbreiden.

De gemeente Dordrecht en de Drechtsteden stimuleren ondernemerschap en de lokale werkgelegenheid. Daarbij zijn toegang tot werk door goede infrastructuur, voorzieningen en snelle procedures van groot belang. De ChristenUnie/SGP hecht aan samenwerking met omliggende regio's. De samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam is daarvan een voorbeeld.

Altijd maar doorgaan is voor niemand goed. De samenleving als geheel is gebaat bij een collectief, regelmatig rustmoment. Vanuit de Bijbel en christelijke traditie is dat altijd de zondag geweest. ChristenUnie/SGP hecht daarom zeer aan de door velen gewaardeerde zondagsrust en staat zeer kritisch ten opzichte van de trend om zeven dagen in de week 24 uur per dag economische activiteiten te ontplooiën. Er is meer in het leven dan werk, geld en economische vooruitgang. De zondag mag een dag zijn waarop je niet hoeft te werken en dan ook zo min mogelijk voor je laat werken.

Werken

- Mensen die zelf met moeite aan een baan komen, krijgen hulp. Zoveel mogelijk mensen die gebruik maken van de participatiewet worden geplaatst bij een reguliere ondernemer, al dan niet met loonsubsidie. In sommige gevallen kan maatwerk nodig zijn voor een passende en zinvolle dag-invulling. Mensen die een beschutte werkplek nodig hebben krijgen van de gemeente beschut werk aangeboden.
- De bijstand is een waardevol en bij voorkeur tijdelijk vangnet voor mensen die niet kunnen werken of geen baan vinden. Waar nuttig en nodig kan een tegenprestatie gevraagd worden. Daarbij zetten we zoveel mogelijk in op de eigen kennis en talenten. Maatwerk en praktische oplossingen staan centraal. Het moet lonen om aan het werk te gaan. Een bijstandsgerechtigde alleenstaande ouder die de zorg heeft voor jonge kinderen heeft geen sollicitatieplicht.
- Maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding en eenzaamheid verdienen ondersteuning bijvoorbeeld door subsidie.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld. Het inkoopbeleid is gekoppeld aan social return beleid. Het experiment met de 'infradeal', dat leerwerkbanen oplevert voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt, wordt ook in andere sectoren uitgetoet.

Ondernemen

- De economische visie Drechtsteden wordt herijkt en concreet uitgewerkt. Daarbij moet werkgelegenheid een van de belangrijkste aandachtspunten zijn. Daarnaast is aandacht nodig voor eenvoudiger vergunningverlening, goede samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, innovatie, gezamenlijk acquisitiebeleid, winkelaanbod in de binnensteden en de inrichting van praktische samenwerking met andere regio's.
- Dordrecht kent een forse leegstand van kantoor- en winkelpanden. Bestemmingsplannen moeten daarom uitgaan van winkelclusters. Daarbuiten mogen eigenaren panden ook voor andere bestemmingen gebruiken. Als extra kantooroppervlak echt nodig is, dient dat hand in hand te gaan met sanering van oude kantoorlocaties. De gemeente gaat terughoudend om met de uitgifte van grond voor nieuwe bedrijventerreinen. Deze terreinen moeten het bestaande aanbod verrijken. De grond is immers schaars. Er komt zo spoedig mogelijk een invulling van het beeldbepalende V&D-pand.
- Starters en groeiers zijn een belangrijke bron van nieuwe werkgelegenheid. Dordrecht krijgt tenminste één locatie voor startende ondernemers en ZZP-ers in de maritieme en watersector, bij voorkeur op het Leerpark of op de Spuiboulevard. In samenwerking met de Economic Board Drechtsteden wordt onderzocht of Dordrecht een succesvol

ondernemersprogramma kan aantrekken. Dit programma moet zich richten op bedrijven die actief zijn in, op en met het water.

- De ChristenUnie/SGP ziet de voordelen van samenwerking tussen ondernemers binnen Dordrecht. De gemeente ondersteunt daarom initiatieven zoals het ondernemersfonds om de onderlinge samenwerking tussen ondernemers te versterken. Als dat niet automatisch van de grond komt en toch nodig is, neemt de gemeente het initiatief.

Zondagsrust: een gezonde economie

- De ChristenUnie/SGP vindt dat de openstelling van winkels op zondag in strijd is met de christelijke bedoeling van de zondag als rustdag. Zondagsopenstelling leidt tot een belasting voor kleine winkeliers, werknemers en uiteindelijk ons allemaal. Daarom blijven we de koopzondag zeer onwenselijk vinden. Ook is het sociaal ongewenst en er is meer dan geld en economie. Daarom blijft de ChristenUnie/SGP tegen koopzondagen. De afspraken uit de Winkeltijdenverordening worden gehandhaafd.

- Het beleid over winkeltijden moet de gemeente nadrukkelijk toetsen op de gevolgen voor kleine zelfstandigen en werknemers. De ChristenUnie/SGP wil niet dat winkeliers worden verplicht of gedwongen om op zondag open te zijn en als ze die dag dicht blijven, behoren ze daarvoor geen boete te krijgen. De gemeente maakt hierover waar mogelijk afspraken met eigenaren van winkelpanden.

8 Zorg en welzijn

Wij staan voor een samenleving waarin naastenliefde alle ruimte krijgt. Dat betekent dat we elkaar de helpende hand bieden. De meeste mensen maken deel uit van netwerken zoals gezinnen, schoolklassen, vriendengroepen, kerken en in de buurt. Tegelijk is er sprake van individualisering en eenzaamheid en zijn er mensen die niet kunnen meekomen. De ChristenUnie/SGP vindt dat mensen onderling, maatschappelijke organisaties en kerken een belangrijke rol spelen om eenzaamheid tegen te gaan, juist omdat de overheid beperkt in staat is werkelijk maatwerk te leveren. De gemeente waarborgt de ondersteuning waar nodig. In Dordrecht komt armoede voor en hebben veel mensen problematische schulden. De ChristenUnie/SGP wil armoede voorkomen en bestrijden. In het minimabeleid is bijzondere aandacht voor gezinnen met kinderen, zeker als het een alleenstaande ouder betreft.

De ChristenUnie/SGP vindt het belangrijk dat het aanbod van voorzieningen recht doet aan de diversiteit van mensen en overtuigingen. Cliënten en patiënten hebben daarom de vrijheid te kiezen voor een instelling die bij hen past. Het uitgangspunt is dat het geld de persoon volgt. De ChristenUnie/SGP wil dat de gemeente bij de uitvoering van het WMO-beleid vanuit de mens werkt. Geld is het middel, niet het doel. Door de hervormingen zijn helaas mensen tussen wal en schip beland. Daar moet voldoende oog voor zijn. Goede preventie en welzijnsvoorzieningen kunnen een groot beroep op de zorg voorkomen. Welzijnsactiviteiten zijn gericht op participatie van de deelnemers. De gemeente stimuleert initiatieven van burenhulp, buurtpreventie en bemiddeling bij conflicten.

Zorg op maat

- Door bruggen te slaan tussen hulp, zorg en participatie is veel te winnen en vermindert de bureaucratie. De gemeente ondersteunt daarom via de wijkteams initiatieven voor mantelzorg en vrijwilligerswerk en draagt waar mogelijk een steentje bij. Verder krijgen medewerkers van de sociale teams mandaat om toezeggingen te doen over bijvoorbeeld schuldhulpverlening, indicaties voor respijtzorg, WMO-voorzieningen en jeugdhulp.
- Ondanks alle voorzieningen vallen er mensen door de vangnetten van de overheid. Dat lossen we niet op door nog meer gemeentelijke regels en bureaucratie, maar door gemeenschappen en netwerken in te schakelen. In schrijnende gevallen moet er ruimte zijn om buiten de vaste kaders oplossingen te zoeken. We denken hierbij aan de 'ventieltafel' waarbij complexe situaties worden opgelost. Verder willen we de mogelijkheid van een apart (beperkt) budget om in kritieke situaties snel te kunnen optreden. Daarbij staat de inwoner die zorg nodig heeft centraal, niet het systeem.
- Bij de ouderenzorg staat de menselijke maat voorop. Uitgangspunt is dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen. Daarom is er meer aandacht nodig voor levensloopbestendig wonen, eventueel door de inzet van een woningcoach. Daarbij wordt gekeken naar de inzet van een 'blijverslening' en/of WMO-middelen en naar de inzet van mantelzorg en wijkverpleging. Met de aanvrager, andere gezinsleden en mantelzorgers wordt bekeken welke zorg nodig is. Het is altijd mogelijk om een onafhankelijke adviseur te betrekken bij het formuleren van een hulpvraag en zoeken naar oplossingen.
- Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten

om passende zorg aan te vragen onder regie van de zorgvrager. De ChristenUnie/SGP wil dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om de noodzakelijke (identiteitsgebonden) zorg te krijgen.

- Levensbeschouwelijke of kleine instellingen hebben gelijke kansen in het subsidiebeleid, met behoud van identiteit. Bij het verlenen van zorg doet de gemeente recht aan de levensbeschouwelijke en culturele achtergrond van de cliënt. De cliënt heeft het recht zijn eigen zorgaanbieder te kiezen.
- Maatwerk moet mogelijk zijn. Wijkteams hebben mandaat en betrekken daarbij bijvoorbeeld kerken en andere maatschappelijke instellingen. Kerken (diaconieën) hebben een volwaardige plaats in de sociale structuur van de stad. Dat geldt in het bijzonder de WMO-adviesraad.

Welzijn voor iedereen

- De gemeente stimuleert inwoners met problematische schulden gebruik te maken van schuldhulpverlening. Hierbij wordt ook het netwerk van WMO-partners ingezet. De gemeente zorgt dat de schuldhulpverlening maatwerk levert. Wachtlijsten worden tot een minimum beperkt, hulp snel en op een toegankelijke manier gegeven. De sociale teams verwijzen snel door naar 'lichtere' vormen van begeleiding en advies. SchuldHulpMaatje wordt daarbij ingezet en de gemeente en Sociale Dienst Drechtsteden ondersteunen voldoende. Bij dreigende uithuiszetting van gezinnen dient een schuldhulpverleningstraject met voorrang te worden gestart. De gemeente maakt het onder voorwaarden mogelijk schulden af te

lossen met maatschappelijke inzet. De gemeente zet ook in op preventie. Er worden laagdrempelige workshops georganiseerd over het voorkomen van schulden.

- Er komt één centraal aanspreekpunt waar vrijwilligersorganisaties en mensen met een zorgvraag terecht kunnen met hun vragen. Ze worden daar snel geholpen.
- Als het nodig is ondersteunt de gemeente initiatieven zoals de Voedselbank, de huisraadbank, HIP / Present en SchuldHulpMaatje. Het kan dan gaan om advies, toegang tot regelgeving, subsidies of vergunningen.
- Voor dak- en thuislozen moet voldoende opvang zijn. Het doel daarvan is mensen naar een eigen huis te begeleiden. Financiële middelen daarvoor worden in overleg met de instellingen ingezet (Leger des Heils, DAC, De Hoop). Betrokken partijen en de gemeente moeten goed inspelen op situaties met complexe problematiek. Een voorbeeld hiervan zijn de Skaeve Huse. Als die huizen goed werken, zou het aantal uitgebreid kunnen worden.
- De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over de omgang met mensen met verward gedrag. Als het even kan voorkomen we dat deze mensen in een politiecel terecht komen. Samen met de GGZ komen er afspraken hoe mensen met verward gedrag in hun eigen woonsituatie kunnen worden ondersteund (bijvoorbeeld met zelfhulpgroepen) en hoe netwerken worden betrokken. We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, inloophuizen en time-outvoorzieningen voor kortdurende opname.
- De gemeente zet zich in voor de opvang en vlotte integratie van nieuwkomers en statushouders. Hierbij werkt ze samen met lokale kerken en organisaties. Integratie is gericht op taalonderwijs, begeleiding naar werk en actieve betrokkenheid bij de Dordtse samenleving.

9 Jeugd en onderwijs

Onze kinderen en jongeren zijn waardevol. Gelukkig gaat het met de meeste kinderen goed en groeien ze veilig op. Ouders hebben daarvoor de eerste verantwoordelijkheid. Uiteraard is het vooral de uitdaging om problemen te voorkomen. Is toch zorg of begeleiding nodig, dan moet die dichtbij huis beschikbaar zijn. Zorg begint in je eigen omgeving en wijk. Eén gezin, één plan en één gezicht blijft het uitgangspunt. Ook respecteert de gemeente de verantwoordelijkheid van ouders. Contacten tussen scholen, huisartsen, hulpverleners, andere gemeenten en andere professionals worden bevorderd. Korte lijnen zijn daarbij van belang: mensen moeten niet stuklopen op systemen. Ook kerken, maatschappelijke instellingen en sportclubs worden actief betrokken bij de ontwikkeling van het beleid. Een oplossingsrichting voor financiële tekorten in de jeugdzorg is een andere verdeling van het geld in het sociale domein en een andere werkwijze.

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom hecht ChristenUnie/SGP veel waarde aan vrijwillige opvoedingsondersteuning of preventieprogramma's in het onderwijs. De politiek heeft niet het laatste woord in de relationele sfeer van het leven. Toch moeten we durven spreken over het fors toegenomen aantal echtscheidingen en verbroken relaties en alle ellende die daarmee gepaard gaat. Dit doet ons pijn en geeft zorgen. We zetten ons in voor sterke en liefdevolle gezinnen. Daar kunnen kinderen veilig opgroeien en zich ontplooien. Daarom willen we meer inzet op de ondersteuning en preventie bij relatieproblemen.

Het onderwijs bereidt jongeren voor op de maatschappij. Jongeren leren op school normen en waarden, vaardigheden en goede keuzes te maken. De levensbeschouwelijke en pedagogisch-didactische vrijheid van scholen is een groot goed. We streven ernaar dat Dordrecht in alle onderwijssectoren op de kaart staat. Juist ook het hoger onderwijs blijft een belangrijk streven. De zorg en technische sectoren zijn in Dordrecht speerpunten van het onderwijsbeleid en promotie. Dit sluit aan bij de vraag naar gekwalificeerde werknemers. ChristenUnie/SGP hecht daarom zeer aan praktische opleidingen in techniek en de zorg.

Gezinnen

- Samen met professionals ontwikkelt de gemeente een (v) echtscheidingspreventiebeleid.
- Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn. Een goed voorbeeld hiervan is Moeders Informeren Moeders.
- Extra inzet of ondersteuning voor initiatieven waar ouders andere ouders ondersteunen, sprekende voorbeelden zijn Home-Start en de Family Factory.

Jeugd en jeugdgezondheidszorg

- De gemeente draagt zorg voor snelle jeugdhulpverlening met zo min mogelijk wachtlijsten. Dit vergt een goede organisatie. Bij financiële tekorten wordt eerst binnen het sociale domein gekeken. Alleen in uiterste noodzaak zet de gemeente extra geld in bovenop de rijksmiddelen.
- Er komt een actieplan om verslaving bij jongeren te voorkomen. Dat richt zich naast alcoholpreventie op drugspreventie en gezonde leefstijl, zoals een rookverbod bij speeltuinen. Scholen krijgen een preventiebudget van de gemeente en mogen zelf kiezen bij welke aanbieder zij hun preventiepakket afnemen. De gemeente financiert niet rechtstreeks programma's.
- Kinderen besteden een flink deel van hun tijd in de digitale wereld. Bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media is van groot belang. We onderzoeken de behoefte aan extra voorlichting op scholen en aan ouders over digitale veiligheid.
- Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en een veilige opvang zijn. Natuurlijk het liefst op een plek waar alle hulp onder één dak kan worden geboden. De gemeente zet

zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, gezondheidszorg, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.

Onderwijs

- De jeugdwerkloosheid pakt de gemeente in samenwerking met het bedrijfsleven aan. Financiële middelen voor vroegtijdig schoolverlaten zetten we in om jongeren in een leerwerktraject te plaatsen. De gemeente zorgt samen met de betrokken scholen voor structurele financiering voor de succesvolle Matchmaker-aanpak, waarbij jongeren via intensieve coaching begeleiding krijgen op weg naar een baan.
- Ouders hebben terecht het wettelijke recht hun kinderen naar de school van hun keuze te laten gaan. De gemeente heeft de plicht dat mogelijk te maken, onder meer door te zorgen voor leerlingenvervoer. De eigen bijdrage geldt per gezin ongeacht het aantal kinderen. Als dat nodig is, wordt een hogere bijdrage dan het wettelijk minimum toegekend.
- Onze stad kent nog steeds ruim 17.000 laaggeletterden. Met een gerichte aanpak moet dit aantal dalen. Betrokkenheid van ouders is hierbij van groot belang. We willen extra aandacht voor taalachterstanden bij allochtone bevolkingsgroepen.
- Scholen, bedrijven en organisaties worden uitgedaagd en ondersteund om voor leerlingen maatschappelijke en beroepsstages te organiseren.
- We zetten in op één structureel gefinancierd programma voor techniekpromotie onder jongeren in het basis- en voortgezet onderwijs. Hierin worden de vele goede activiteiten gericht op techniekpromotie samengebracht rond een gezamenlijke techniekagenda.

10 Vrije tijd

Cultuur en kunst zijn gaven van onze Schepper. Ze verrijken ons leven, binden mensen samen en maken ons bewust van onze historische achtergrond. Het eiland van Dordt biedt een rijkdom aan recreatie- en sportmogelijkheden. Ook heeft Dordrecht een bloeiend cultureel leven. Dat is een groot goed. Wel is er een grens aan het aantal festivals dat Dordrecht aankan. Het is belangrijk dat de mooie en opbouwende rol van kunst en cultuur wordt bevorderd. Cultuuruitingen die leiden tot godslastering, onzedelijkheid of geluids-overlast worden daarentegen tegengegaan. Eigen initiatief en financiering is voor ChristenUnie/SGP het uitgangspunt bij sport en culturele en kunstzinnige expressie.

ChristenUnie/SGP vindt dat beroepssport haar eigen sportbroek moet ophouden. De prioriteiten van de gemeente liggen bij de amateur- en breedtesport. Uitgangspunt is daarbij dat deelnemers gezamenlijk hun sportverenigingen financieren. Sport- en recreatievoorzieningen moeten goed toegankelijk zijn voor gehandicapten en ouderen. De ChristenUnie/SGP heeft grote waardering voor de vele vrijwilligers die actief zijn bij de sportverenigingen.

Dordrecht heeft een rijke historie. Kernpunten uit de ontstaansgeschiedenis van Nederland speelden zich in Dordrecht af. Die historie willen we daarom koesteren en benutten. Dit betekent ook dat zeer zorgvuldig wordt omgegaan met cultureel erfgoed, fraaie stadsgezichten en het historisch centrum. Toerisme brengt levendigheid in de binnenstad en levert geld op voor stad en middenstand. Naast cultuur en historie is recreatie in de natuur van groot belang om tot rust te kunnen komen. Het water, het prachtige polderlandschap en het Nationaal Park De Biesbosch zijn daarvoor zeer geschikt.

Cultuur

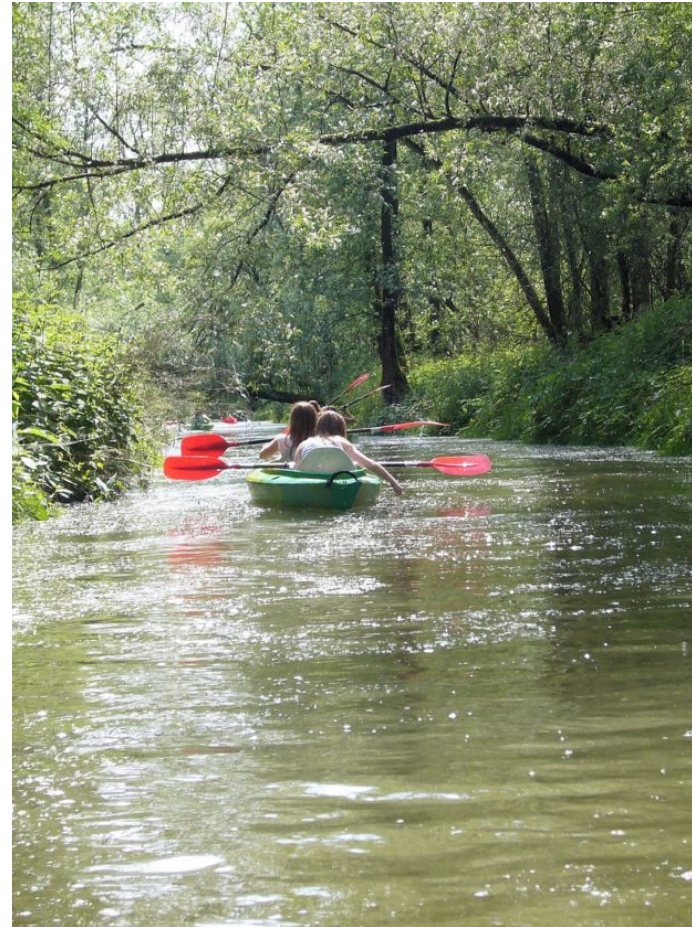
- Dordrecht kiest voor een cultureel profiel gericht op historie en de maritieme omgeving. Alleen evenementen en festiviteiten die aan dit profiel bijdragen komen in aanmerking voor subsidie, zoals het Bach-festival.
- We zetten in op het versterken en bevorderen van cultureel ondernemerschap. Waar mogelijk wordt regelgeving vereenvoudigd. Een goed en verantwoord horeca- en evenementenbeleid is een belangrijke randvoorwaarde. Bij programmering, openingstijden en het geluidsniveau wordt goed rekening gehouden met de omgeving.
- Boeken blijven van groot belang. We bevorderen de leescultuur door de huidige bibliotheken open te houden en hun contacten met scholen te intensiveren. Zo gaan we taalachterstanden tegen en zorgen voor ondersteuning bij media-educatie. De inzet van vrijwilligers is hiervoor onontbeerlijk.
- We willen ons inzetten om de Dordtse boekenmarkt in ieder geval op zaterdag te houden.
- ChristenUnie/SGP is tegen subsidieconstructies waarbij instellingen bij tegenvallers kunnen terugvallen op de stad.

Historie en toerisme

- Dordrecht ontwikkelt zich tot landelijk historisch centrum voor staats- en kerkgeschiedenis. Daarom wordt 400 jaar Nationale Synode (2018-2019) stevig op de nationale kaart gezet. Het gerenoveerde Hof speelt daarbij een centrale rol.
- De stad viert 800 jaar stadsrechten met volop aandacht voor de historie van de stad.
- Het Dordrechts museum blijft actief met waardevolle tentoonstellingen.
- ChristenUnie/SGP is bereid te blijven investeren in museum '40-'45 als het zich doorontwikkelt tot een educatief en eigentijds museum.
- Dordrecht heeft een unieke grachtengordel. Hiervan kunnen we meer gebruik maken. Activiteiten op en rondom het water worden daarom meer gestimuleerd. Ondernemers, rondvaartbedrijven en bootverhuurbedrijven moeten de ruimte krijgen om toeristen ook dat stuk Dordrecht te laten zien. Daarnaast is in de rest van Europa meer promotie nodig van de waterrijkdom van de stad Dordrecht en de Biesbosch.
- De ChristenUnie/SGP wil onderzoek naar samenvoeging van VVV en Dordrecht Marketing.
- Naast de historische wandelingen in het centrum komt er ook een fietsroute langs historische punten.

Recreatie en sport

- De gemeente verleent voor beroepssport geen subsidie (direct of indirect) en voorziet niet in borgstelling.
- Het zwembad aan de Sportboulevard moet meer ruimte gaan bieden aan recreatief zwemmen.
- Verzelfstandiging van en bezuiniging op het sportbedrijf wordt onderzocht.
- Met goede fietsvoorzieningen stimuleert de gemeente sporters met de fiets naar de sportvereniging te komen.
- De voorzieningen in de jachthavens van Dordrecht en de informatievoorziening voor watersporters worden verbeterd.
- Het Nationaal Park De Biesbosch is een prachtig gebied en een grote trekpleister voor toeristen en recreanten. Dordrecht neemt de regie nu andere overheden zich terugtrekken. Zo gaan we ook de versnippering van de deelgebieden tegen. Gebieden zoals de Sliedrechtse Biesbosch en het Biesboschgebied ten westen van de Elzen/Viersprong zijn nu nog niet (goed) te voet of per fiets bereikbaar. We willen onderzoeken of deze gebieden verder kunnen worden opengesteld voor het publiek. Ook komen er betere (wandel) verbindingen met aangrenzende buitengebieden zoals de dijken en polder.

11 Bestuur en financiën

Dordrecht is de centrumgemeente van de Drechtsteden, een regio met potentie. De ChristenUnie/SGP vindt dat taken of problemen moeten worden aangepakt op het niveau dat daartoe het beste in staat is. Voor veel zaken is dat gewoon de gemeente Dordrecht. Sommige onderwerpen pakt de Drechtstedenorganisatie op. Zo zijn momenteel veel van de sociale voorzieningen op Drechtstedenniveau geregeld. Het is van belang dat de Drechtsteden blijvend inzet op méér banen en betere bereikbaarheid.

Veranderingen in de economie en de samenleving stellen nieuwe eisen aan overheden. Steeds vaker is samenwerking nodig in wisselende coalities met bedrijven, kennisinstellingen en andere overheden zoals de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, Breda, de provincie Zuid-Holland en de Rijksoverheid. Dit vraagt ook om doorontwikkeling van de samenwerking in de Drechtsteden en scherpe profilering en actieve vertegenwoordiging van onze stad en regio in voor ons relevante netwerken. Het gemeentebestuur met de burgemeester voorop speelt daarin volgens de ChristenUnie/SGP een belangrijke rol.

De financiële huishouding van de gemeente moet op orde blijven. Dit is van groot belang om de gemeentelijke taken goed te kunnen blijven uitvoeren en een gezonde stadsontwikkeling mogelijk te maken. De gemeentefinanciën van Dordrecht zijn gezond, maar staan onder druk. Als bezuinigingen nodig zijn, proberen we de pijn zo eerlijk mogelijk te verdelen: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Ook zorgen we voor voldoende geld voor kerntaken zoals veiligheid en onderhoud van de wegen. Fraudebestrijding van sociale voorzieningen heeft blijvende aandacht nodig om ze betaalbaar te houden. Belastingverhoging voor burgers (anders dan vanwege inflatie) is alleen in uiterste noodzaak aan de orde. De gemeente voert geen inkomenspolitiek.

Bestuur

- De Drechttraad moet een hulpmiddel voor de gemeenten blijven. Wat lokaal kan, doen we lokaal, wat regionaal moet, doen we regionaal. Het beoogde resultaat van de samenwerking moet scherper worden geformuleerd en meer centraal staan bij de uitvoering. De inhoud bepaalt de vorm van samenwerken.
- Dordrecht moet vaker zelf leidend zijn op grote onderwerpen die voor onze stad van belang zijn.
- Er zijn nu te veel dubbelingen tussen Dordrecht en Drechtsteden. De ChristenUnie/SGP wil onderzoek naar besparingsmogelijkheden op het ambtelijk apparaat van de Drechtsteden om zo geld vrij te spelen.
- ChristenUnie/SGP is voorstander van een kerntakendiscussie voor zowel Dordrecht als de Drechtsteden. Dit geeft inhoud aan een nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling tussen regio en stad, overheid, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.
- Dordrecht moet in Den Haag meer gezicht krijgen. Een continue, sterke lobby bij andere overheden is noodzakelijk voor bijvoorbeeld veiligheid langs het spoor, goede trein-, weg- en waterverbindingen en bedrijvigheid. Het gemeentebestuur voert deze lobby vanuit een lobbyagenda die jaarlijks wordt geactualiseerd en waarvoor de burgemeester hoofverantwoordelijk is.
- Drechtsteden maakt deel uit van de coalitie die in 2016 het regionaal investeringsprogramma Investeren in vernieuwen heeft opgesteld. De samenwerking binnen deze coalitie wordt geïntensiveerd. Dit investeringsprogramma biedt kansen om breed draagvlak te krijgen voor lokale investeringen die de economie in het hele gebied versterken. Denk aan de doorontwikkeling van het Leerpark en de Duurzaamheidsfabriek, en de bereikbaarheid van de regio via spoor en weg.

Gemeentelijke financiën

- ChristenUnie/SGP staat een duurzaam financieel beleid voor. Dit betekent dat begrotingen realistisch, meerjarig in balans en solide zijn. De risico's die de gemeente loopt en de mogelijkheid die te dragen moeten met elkaar in evenwicht zijn. Dat betekent dus een weerstandsratio van tenminste 1, Dordrecht heeft dan voldoende reserves om tegenvallers op te vangen. Als bezuinigingen nodig zijn, doen verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen daarin mee.
- We willen de verkoopopbrengst van Eneco en het dividend van Stedin zo te beheren dat het rendement wordt gebruikt voor strategische investeringen. Hiervoor geldt een strikt regime. Het geld wordt niet meer gebruikt voor de reguliere exploitatie van de gemeente.
- Tegenvallers binnen een begrotingsonderwerp worden binnen dat domein opgevangen.
- Belastingen worden met inflatie verhoogd en gelden in beginsel voor iedereen. Kwijtschelding blijft wel mogelijk.
- Inkomsten uit parkeren, afval en riolering dienen tenminste kostendekkend te zijn.
- De tarieven voor begraven mogen niet hoger zijn dan de tarieven voor cremen.
- Subsidies voor maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven ondersteunen particulier initiatief. Tegenover een subsidie staat daarom altijd een aanzienlijke eigen bijdrage.
- Fraude met uitkeringen en sociale voorzieningen wordt krachtig bestreden. De gemeente maakt extra capaciteit vrij voor controle op fraude.

12 Wijken

Centrum en 19e eeuwse schil

- CU/SGP wil af van de coffeeshops.
- Er komen experimenten voor meer afvalscheiding.
- CU/SGP stimuleert elektrische auto's in het centrum door in te zetten op vraag-gestuurd plaatsen van laadpalen en handhaving dat alleen elektrische auto's deze parkeerplekken gebruiken.
- In de binnenstad komt meer groen en bewoners worden betrokken bij het onderhoud.
- Ook bewoners van de binnenstad hebben recht op rust en stilte. Zeker nu de zondag steeds minder stil wordt. Festivals worden niet uitgebreid, feestjes eindigen op normale tijdstippen en de kermis wordt verplaatst.

Krispijn

- De gemeente houdt aandacht voor verbetering van de leefomgeving: meer prullenbakken, meer groen, mooie speelplaatsen en aanpak van hinderlijke motoren en quads.
- Geluidsoverlast van de zeehaven wordt aangepakt.
- Festiviteiten in het Weizigtpark worden niet verder uitgebreid vanwege geluidsoverlast.
- Parkeren blijft gratis.
- De Brouwersdijk en Krispijnseweg moeten veiliger

worden. De politie doet hier vaker snelheidscontroles.

- Fietsverbindingen vanuit de wijk richting station en Zwijndrecht worden verder verbeterd.

Indische buurt en Vogelwijk

- De verkeersveiligheid op de Bankastraat verdient extra aandacht.
- We willen dat iedereen zich veilig weet in de straat en in de wijk. Daarom let de politie extra goed op om spanningen tussen bevolkingsgroepen te voorkomen.
- Waar mogelijk gaat gemeente wateroverlast tegen door meer groen aan te leggen. Bewoners worden gestimuleerd hetzelfde te doen.
- Buurtspeeltuinen Oosterkwartier blijft bestaan, desnoods met overheidssteun.

Reeland en Land van Valk

- Buurtspeeltuin De Victorie blijft bestaan, desnoods met overheidssteun.
- Op het Leerpark krijgen fietsers voorrang van auto's en bussen.

Indische buurt en Vogelwijk

- De fietsverbinding tussen het leerpark en de Twintighoevenweg via de Romboutslaan wordt verbeterd zodat fietsers de gevaarlijke rotonde bij de professor Waterinklaan gemakkelijker kunnen mijden.
- De politie controleert regelmatig de snelheid op bijvoorbeeld de Krommedijk, de Eemsteynstraat en de Toulonselaan.
- De gemeente handhaaft de wettelijke geluidsnormen voor rangerende Arriva-treinen. Zodra mogelijk verdwijnt het rangeerterrein.
- De gemeente monitort de waterkwaliteit van de vijvers op de Weedeweg en Twintighoevenweg en verbetert die als dat nodig is.

Stadswerven en Wantijpark

- Festiviteiten in het Wantijpark worden niet verder uitgebreid en geluidsoverlast van Wantijpop en andere festivals in het Wantijpark worden beperkt.
- De Prins Clausbrug naar Stadswerven wordt zo snel

mogelijk aangelegd.

- Het onderhoud van het Wantijpark blijft op niveau.
- De snelheid op Oranjelaan en Merwedestraat wordt goed in de gaten gehouden.
- De gemeente steunt het initiatief van Leefwerk de Biesbosch.
- De Wantijbrug wordt niet verbreed.

De Staart

- De gemeente let op de balans tussen ondernemers en bewoners; ondernemers moeten ruimte krijgen, maar de veiligheid van bewoners is essentieel.
- CU/SGP wil onderzoek naar woningbouw vanaf de Maasstraat tot aan de supermarkten.
- In overleg met de provincie wordt strikt de hand gehouden aan de activiteiten van chemische bedrijven.
- Oevers langs het Wantij blijven groen en wandelpaden krijgen hier voldoende onderhoud.

Stadspolders, Oudelandshoek en De Hoven

- De gemeente onderzoekt of verkeersdrempels in deze wijken vervangen kunnen worden door innovatieve drempels waar verkeer met de juiste snelheid zonder remmen overheen kan rijden.
- De oversteek vanuit de Hoven naar het fietspad langs de Provinciale weg is te gevaarlijk. Dit wordt verbeterd.

- Speeltuin Stadspolders blijft bestaan, desnoods met overheidssteun
- Politie en gemeente besteden hier aandacht aan inbraakpreventie.
- De gemeente zorgt er samen met de woningbouwverenigingen voor dat oudere delen van Stadspolders qua woongenot en kwaliteit van de leefomgeving op niveau blijven.
- De fietsparkeervoorzieningen bij het station worden uitgebreid.

Zuidhoven

- Zuidhoven telt steeds meer gezinnen met jonge kinderen. Voor de veiligheid van buitenspelende kinderen onderzoekt de gemeente of de inrichting van de straten zoals Campanula, Salvia en Godetia aangepast kan worden.
- Het bewonersplan voor de vernieuwing van het Salvia-veld draagt onder andere bij aan meer speelmogelijkheden voor kinderen en vermindering van wateroverlast. Dit verdient de steun van de gemeente, indien nodig ook financieel.
- Politie en gemeente besteden ook hier extra aandacht aan inbraakpreventie.

Dubbeldam

- Fietsen moet veiliger worden. Dit kan bijvoorbeeld door het inrichten van 30km-zones op de Stevensweg, Dubbelsteynlaan-west, Gravensingel en Elzenlaan.
- De gemeente plaatst borden 'Dubbeldam Gemeente Dordrecht'.
- De zonneweide van het zwembad De Dubbel blijft, ook in 'Dubbel-functie' als ijsbaan, beschikbaar.
- Er komen borden met 'Parkeren alleen voor bewoners' langs de Gravensingel ter hoogte van het zwembad.
- Het groenonderhoud is nu ondermaats en wordt verbeterd.

Crabbefhof

- De gemeente ondersteunt initiatieven voor versterking van het winkelcentrum Crabbefhof, dat een belangrijke sociale functie heeft voor de wijk.

- De kwaliteit van de leefomgeving gaat omhoog door meer aandacht voor onderhoud van woningen en goed groenonderhoud.
- Initiatieven voor stadslandbouwprojecten, zoals de Crabbehoeve in het oude speeltuingebouw, worden waar mogelijk gestimuleerd.

Sterrenburg

- De verkeersveiligheid rondom scholen en schoolroutes moet beter, bijvoorbeeld de oversteek van fietsverkeer vanaf de Blaauwweg naar de Atmosfeerstraat en de kruising Zuidendijk/Schenkeldijk.
- Het voetpad/fietspad tussen Oudendijk en Zuidendijk, tussen de flats van Sterrenburg 1 en de Stevenshof/begraafplaats Zuidendijk wordt volledig gerealiseerd.
- De gemeente werkt mee aan snelle uitbreiding Winkelcentrum Sterrenburg waarbij ook de parkeerproblemen worden opgelost. Voorwaarde is wel dat winkeliers niet gedwongen worden hun winkels op zondag te openen.
- Behoud monumentale herinneringen in Sterrenburg. Voorbeelden zijn de Willemshoeve, beplanting langs het Steve Bikopad en Deimospad en het in standhouden van de krekensstructuur.
- Bij herinrichting van straten in bijvoorbeeld Sterrenburg 3 wordt extra groen en waar nodig extra

parkeercapaciteit toegevoegd.

- De Eddingtonweg krijgt snelheidsbeperkende maatregelen of wordt ingericht als 30 km zone.

Wielwijk en Dordtse hout

- Geluidsoverlast van de Zeehaven wordt aangepakt.
- Waar mogelijk komt er extra geluidwerende voorzieningen vanwege de rijkswegen A16/N3 en de spoorweg Dordrecht-Breda.
- We willen dat iedereen zich veilig weet in de straat en in de wijk. Daarom let de politie extra goed op als spanningen tussen bevolkingsgroepen dreigen te ontstaan.
- Er wordt nog eens goed gekeken naar het fietsknelpunt Karel Doormanweg/Kotterstraat.

Buitengebied

- De landbouwweg wordt spoedig afgemaakt.
- Het veer naar Werkendam/de Brabantse Biesbosch blijft behouden.
- De recreatieve functie van het gehele buitengebied wordt verbeterd door bijvoorbeeld informatieborden en bankjes. Ook worden de verbindingen verbeterd tussen de verschillende deelgebieden. Daarbij is er in het bijzonder aandacht voor doorgaande wandelroutes.

